

Sołtysi pełniący obowiązki inkasentów podatku rolnego a obowiązek ubezpieczenia społecznego z tego tytułu

W związku z informacjami w sprawie obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu wykonywania funkcji poborcy podatku rolnego i innych podatków lokalnych w charakterze inkasenta przez sołtysa Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w uzgodnieniu z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej przedstawia poniższe wyjaśnienia.

Z informacji wynika, że wójtowie i burmistrzowie zawierają z sołtysami umowy zlecenia na wykonywanie przez nich funkcji inkasentów w zakresie poboru podatku rolnego i innych podatków lokalnych. Zawarcie umowy zlecenia rodzi określone skutki prawne, w tym również w zakresie ubezpieczenia społecznego zleceniobiorcy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu powszechnemu, realizowanemu przez ZUS, na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczenie społeczne powszechne ma pierwszeństwo przed systemem ubezpieczenia społecznego rolników, realizowanym przez KRUS. Dlatego też sołtysi rolnicy, z racji zawarcia ww. umów zlecenia, jeżeli do tej pory podlegali ubezpieczeniu społecznemu rolników utracili prawo do ubezpieczenia w KRUS i zostali objęci obowiązkowymi ubezpieczeniami w ZUS. Postępowanie instytucji ubezpieczeniowych, zarówno ZUS, jak i KRUS w tym zakresie jest zgodne z obowiązującymi przepisami.

W związku z powyższym Ministerstwo wyjaśnia, że wykonywanie przez sołtysów funkcji inkasentów w zakresie poboru podatków nie musi jednak rodzić obowiązku ubezpieczenia w ZUS, ponieważ na wykonywanie tej funkcji przez sołtysa nie jest konieczne zawarcie umowy zlecenia z organem wykonawczym gminy. Wynika to z obowiązującego prawa w tym zakresie oraz utrwalonego orzecznictwa sądowego. To że rada gminy może zarządzać pobór podatku rolnego oraz innych podatków lokalnych wynika z przepisów ustawy o podatku rolnym oraz przepisów o podatkach i opłatach lokalnych. W związku z tym na mocy uchwały rady gminy pomiędzy gminą a inkasentem nawiązuje się stosunek administracyjnoprawny. Sołtys-inkasent jest wtedy podmiotem stosunków podatkowoprawnych wykonującym czynności w interesie publicznoprawnym. Tak więc nałożenie obowiązku poboru podatku oraz sprecyzowanie tego obowiązku nie może nastąpić w drodze umownej. Uchwała rady gminy stanowi bowiem konieczny, jak również

wystarczający akt, na podstawie którego może być powierzona funkcja inkasenta, w tym wypłacenie wynagrodzenia w związku z pełnieniem tej funkcji.

W związku z powyższym skoro zawieranie umów cywilnoprawnych dotyczących pobierania przez sołtysów podatku rolnego jest niewłaściwe, należałoby rozwiązać te umowy, co pozwoliłoby wrócić sołtysom – rolnikom, pełniącym funkcje inkasentów do systemu ubezpieczenia w KRUS.

Stosowne wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazał do Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz Krajowego Związku Sołtysów RP. Treść pisma Ministra znajduje się na stronie internetowej MRiRW w zakładce Informacje Branżowe, Zabezpieczenie Społeczne Rolników.

Warszawa, 9.04.2009 r.